

Beslutsdatum
2019-01-14
Diarienummer
2019/00026

Vi förändrar arbetsmarknaden

Europeiska socialfonden

Stöder projekt som motverkar utanförskap och främjar kompetensutveckling.

Utlysning för "Småland och Öarna – Hållbara övergångar till arbete eller utbildning för unga (15-24 år)"

Utlysning

Svenska ESF-rådet utlyser 54 miljoner kronor inom programområde 2 som finansierar projekt som ökar övergångar till arbete. Projekten ska i huvudsak bedrivas i Småland och Öarna (Jönköping-, Kronoberg-, Kalmar- och Gotlands län).

Utlysningen riktar sig till organisationer, myndigheter, företag och andra arbetsgivare inom privat, offentlig och ideell sektor.

Målgruppen för projekten ska vara kvinnor och män (15-24) som är arbetslösa och/eller står långt från arbetsmarknaden. Målgruppen kan innefatta:

- unga som varken arbetar eller studerar
- unga som saknar fullständig gymnasieutbildning
- unga med funktionsnedsättning och/eller nedsatt arbetsförmåga
- unga som är utrikes födda.

Insatserna i projekten ska också omfatta yrkesverksamma personer inom den privata, offentliga och idéburna sektorn som i sina respektive verksamheter kan bidra till att stärka övergången till arbete och utbildning för målgrupperna ovan.

Projekt inom denna utlysning ska på kort sikt resultera i att kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer närmare arbetsmarknaden eller i arbete eller i studier. Arbetsmarknadens behov av arbetskraft och kompetens ska tillgodoses och tas tillvara genom en bättre matchning mot individens förutsättningar, arbete och utbildning.

I denna utlysning ska beviljade projekt ha en medfinansiering på 53 procent. Medfinansieringen ska vara säkrad innan ansökan skickas in till Svenska ESF-rådet.

Projekten kan pågå som längst i 34 månader med start den 2 september 2019. Projekten avslutas senast den 30 juni 2022. Svenska ESF-rådet kan besluta om förlängning av projekttiden och projektfaser vid behov.

Ansökningar ska skickas in via Projektrummet mellan den 16 januari 2019 och den 11 mars 2019. Se rubriken "Övrigt" för bilagor som ska bifogas ansökan.

Observera att Projektrummet stänger kl. 16.00 den 11 mars 2019.

Beslutsdatum
2019-01-14
Diarienummer
2019/00026

Bakgrund

I det nationella socialfondsprogrammet och den regionala handlingsplanen för Småland och Öarna konstateras det att en stor andel unga har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Arbetslösheten för unga har dock sjunkit betydligt i Sverige och även i Småland och Öarna sedan socialfondsprogrammet och de regionala utvecklingsstrategierna togs fram.

I Jönköpings län har ungdomsarbetslösheten under ett års tid, från 2017 - 2018 sjunkit med 13 procent, motsvarande siffor för Gotland, Kronobergs och Kalmar län är 21, 26 och 20 procent. Även om det finns inomregionala skillnader så är den generella förklaringen till denna utveckling att Småland och Öarna, precis om Sverige i stort, befinner sig i ett starkt konjunkturläge. (Statistik från Arbetsförmedlingen)

Arbetsmarknaden bedöms vara fortsatt stark i Småland och Öarna under 2019 med en förväntad jobbtillväxt och mycket hög sysselsättningsgrad inom vissa grupper. Trots att arbetsmarknadsläget är starkt och rekryteringsbehoven stora, blir bristen på arbetskraft allt mer påtagligt bland såväl privata som offentliga arbetsgivare. Samtidigt behöver de med svagare ställning på arbetsmarknaden längre tid att komma närmare ett arbete och det blir tydligt att det starka konjunkturläget inte kommer alla till del. (Arbetsförmedlingens prognoser hösten 2018)

Den minskade ungdomsarbetslösheten har inte omfattat unga som saknar fullständig gymnasieutbildning. Gruppen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) är fortsatt tämligen konstant över tid. Inom denna grupp återfinns i många fall också de individer som inte heller är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Personer som är födda utanför Europa är överrepresenterade i UVAS-gruppen och i statistiken över arbetslöshet. Unga med funktionsnedsättning är överrepresenterade utanför arbetsmarknaden och har generellt sett en lägre utbildningsnivå än befolkningen i övrigt. Särskilt utmanande är etableringen för ungdomar som lämnar gymnasiesärskolan. (MUCF, Ung idag, Från skola till arbete 2018, Fokus 12)

Det finns ett glapp som skiljer unga med en fördjupad problematik från unga med en hållbar etablering i arbete eller utbildning. Detta glapp förklaras inte minst av rådande högkonjunktur. Utbildningsnivå är en av förklaringarna till detta glapp, men även social problematik, ohälsa, utanförskap och isolering är faktorer som kan spela in. För unga med en utsatt situation på arbetsmarknaden finns ett avstånd till utbildning som arbete som behöver täppas till inte bara för att nå en hållbar etablering på arbetsmarknaden, utan också för att nå en hållbar livssituation. De unga som är arbetslösa och står utanför utbildningssystemet i rådande högkonjunktur löper stor risk att fastna i långvarig arbetslöshet och utanförskap.

Arbetsförmedlingen påstår i sina prognoser att utbildning blir allt viktigare för att kunna erhålla ett arbete. Eftersom inskrivna arbetslösa som befinner sig längre ifrån arbetsmarknaden är en heterogen grupp behövs också individuellt anpassade insatser, allt ifrån grundläggande utbildningsinsatser till kompletterande utbildningsaktiviteter. Detta ställer större krav på utbildningsväsendets funktionssystem, men också på individer att välja en utbildning med en tydlig inriktning mot bristyrken.

Av Arbetsförmedlingens prognoser framgår det även att det inom en del könssegregerade branscher i regionen där det råder hög brist på kompetens kan det även vara viktigt att i större utsträckning arbeta med jämställdhetsperspektivet. Här har samtliga samhällets aktörer ett

Beslutsdatum
2019-01-14
Diarienummer
2019/00026

mycket viktigt ansvar att kommunicera ut information och kunskap samt främja normbrytande beteenden för att främja matchningen mellan efterfrågan och utbudet på arbetskraft.

I denna utlysning ska projekten utforma insatser som möter dessa utmaningar och skapar möjligheter för att med en hög grad av individanpassning kunna kompetensutveckla och stärka individer. Deltagare ska motiveras till arbete, utbildning och att komma närmare arbetsmarknaden.

Insatser behöver också göras för att skapa förståelse hos arbetsgivare om att bredda sina rekryteringsurval och att se möjligheter i individer oavsett bakgrund och arbetsförmåga. Tillgång till jobbrelaterade och ideella nätverk spelar också en viktig roll i att stärka dessa individer.

För att säkerställa framgångsrika projekt ska relevanta aktörer involveras. Viktiga projektaktörer är arbetsgivare inom näringsliv och offentlig sektor, Arbetsförmedlingen, kommuner, landsting, regioner, Försäkringskassan, Samordningsförbunden, utbildningsområdets aktörer, andra berörda myndigheter, arbetsmarknadens parter och aktörer inom den ideella sektorn och den sociala ekonomin.

Inriktning för utlysningen

Mot denna bakgrund vill Svenska ESF-rådet uppmuntra projektansökningar som kan bidra till och underlätta etableringen i arbetslivet och öka deltagandet i utbildning för unga kvinnor och män mellan 15 och 24 år som befinner sig i eller riskerar en särskilt utsatt situation på arbetsmarknaden.

Målgrupp

Målgruppen för aktuell utlysning är unga kvinnor och män mellan 15-24 år som befinner sig i eller riskerar en utsatt situation på arbetsmarknaden. I förekommande fall finns en fördjupad problematik som försvårar övergångar till utbildning eller arbete, samt förutsättningarna att behålla utbildning eller arbete. Inom ramen för denna målgrupp finns ett antal problembilder. Dessa överbryggas och hakas i flera fall i varandra. Ansökans inriktning ska ta sin utgångspunkt i en eller flera av dessa problembilder gällande utlysningens målgrupp:

- **Unga med högst förgymnasial utbildning.** Inom gruppen unga 15-24 år finns en problematik kring ofullständig gymnasieutbildning. En av de tydligaste tendenserna på den svenska arbetsmarknaden just nu både på kort och lång sikt är huruvida en person har fullgjort gymnasieutbildning eller saknar en fullständig gymnasieutbildning. En avsaknad av gymnasieutbildning ökar markant risken för långtidsarbetslöshet. Män saknar gymnasieutbildning i högre grad än kvinnor. Utrikes födda saknar gymnasieutbildning i betydande högre grad än inrikes födda. Personer med funktionsnedsättning har generellt sett en lägre utbildningsnivå än övriga befolkningen, inklusive gymnasienivå.
- **Unga som varken arbetar eller studerar.** I nära anknytning till ofullständig gymnasieutbildning finns den grupp med unga som varken arbetar eller studerar (s.k. UVAS), där antalet har varit relativt konstant de senaste 10 åren. Det är en heterogen grupp där det också finns skillnader mellan män och kvinnor och mellan de som är inrikes eller utrikes födda. Utrikes födda har en markant högre representation i statistiken och andelen män är också något högre än andelen kvinnor (Ung idag, MUCF).
- **Unga med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.** Inom gruppen unga 15-24 finns även personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Inom denna grupp är utbildningsnivån lägre än för befolkningen i övrigt och arbetslösheten är högre

Beslutsdatum
2019-01-14
Diarienummer
2019/00026

och mer varaktig. Arbetslösheten bland funktionsnedsatta påverkas vidare i lägre grad av konjunktursvängningar. Funktionsnedsättning bland unga kan således vara en kombinerad problematik både kopplat till utbildningsnivå och arbetslöshet. Andelen unga med aktivitetsersättning har 2017 sjunkit för första gången sedan ersättningen infördes, men antalet som uppbär ersättningen ligger fortsatt på historiskt höga nivåer både nationellt och regionalt. Det finns också studier som påvisar att personer som lämnar gymnasiesärskolan har mycket begränsade förutsättningar att nå en etablering på arbetsmarknaden. (Försäkringskassans statistik, Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2017)

• **Unga som är utrikes födda.*** Under de senaste åren har en stor andel unga personer som är födda utanför Europa blivit en del av det svenska samhället. Detta är en grupp som har en särskilt utsatt ställning på arbetsmarknaden av flera skäl. Dels eftersom personer som är födda utanför Europa har svårare att nå en förankring på arbetsmarknaden i grunden, men också för att detta kan kombineras med ofullständig gymnasieutbildning och psykisk ohälsa. Utrikes födda har en lägre etablering på arbetsmarknaden och tillhör i högre grad gruppen UVAS än inrikes födda. (MUCF, Ung idag)

Vem kan söka?

Uttlysningen riktar sig till organisationer, myndigheter, företag och andra arbetsgivare inom privat, offentlig och ideell sektor. De som bedriver ekonomisk verksamhet på en konkurrensutsatt marknad gäller reglerna om statsstöd.

Projektägaren ska vara en organisation som har både administrativ kapacitet och kompetens att hantera, bedriva och följa upp projektet.

Samverkan

Insatserna ska ha en tydlig utgångspunkt i målgruppen, målgruppens behov och de utmaningar som finns beskrivna i denna utlysning. Detta kräver nära samråd och samarbete med de aktörer som idag möter och/eller har kännedom om målgruppen för att kunna erbjuda relevanta insatser och aktiviteter. Exempel på tänkbara samverkansaktörer är Delegationen för Unga och nyanlända till arbete (DUA), det kommunala aktivitetsansvaret, Arbetsförmedlingen, kommunala arbetsmarknadsenheter, utbildningsanordnare m.m. Regional samverkan uppmuntras.

I ansökan ska samverkan vara beskriven på ett sätt så att varje aktörs roll i projektet framgår med tydlighet, inklusive roller i projektorganisation och projektstyrning. Samverkansparter som skall ingå i ett projekt skall också till ansökan bifoga avsiktsförklaringar som tydliggör detta deltagande för att påvisa förankring och engagemang.

* För att vara deltagare i ESF-projekt krävs att individen har tillfälligt uppehållstillstånd (TUT) eller permanent uppehållstillstånd (PUT). Asylsökande i väntan på beslut ryms inte i ESF:s målgrupper.

Projekt

Projekt inom denna utlysning ska arbeta med insatser som stärker unga kvinnor och män som befinner sig utanför arbetsmarknaden. Insatserna ska kunna bidra till förändrade och förbättrade strukturer för personer utanför arbetsmarknaden.

En bred, utvecklad och relevant samverkan, särskilt med näringslivet, ses som meriterande.

För att säkerställa att ansökan ryms inom socialfondsprogrammet och är i linje med utlysningen kontakta ESF-rådets ansvarige kontaktperson för din region;

- **Kronobergs län:** Karl Selleby, tfn: 036-34 57 35
- **Jönköpings** Dina Friis, tfn: 036-34 57 41
- **Kalmar län och Gotland:** Holger Brügel, tfn: 036-34 57 38

Ansökningar om projekt som inkluderar deltagare anvisade ifrån Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller kommunen ska vara förankrade hos respektive organisation inför ansökningstillfället.

Förväntade resultat och effekter

Projekt inom denna utlysning ska på kort sikt resultera i att unga kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden kommer närmare arbetsmarknaden eller i arbete eller i studier. Arbetsmarknadens behov av arbetskraft och kompetens tillgodoses och tas tillvara på genom en bättre matchning mot individens förutsättningar, arbete och utbildning.

På lång sikt ska utlysningens projekt skapa hållbara system för att möjliggöra en breddad rekryteringsbas för kompetensförsörjning, ett hållbart arbetsliv för individen samt bryta mönster vad gäller könsstereotypa och diskriminerande strukturer på arbetsplatser.

Projekten ska bedrivas enligt ett resultatbaserat arbetssätt

Läs mer på <http://www.esf.se/sv/Vara-fonder/Socialfonden1/Overgripande-information-om-socialfondsprogrammet/Att-arbeta-resultatbaserat/>.

Till varje ansökan ska en bilaga med förändringsteori bifogas. En förberedd mall finns för utlysningen på <http://www.esf.se/sv/Min-region/Smaland--Oarna/Utlysningar/>.

Horisontella principer ska säkras

- En jämställdhets-, icke-diskriminerings- och tillgänglighetsanalys ska ingå i projektets problemanalys, som inkluderar könsuppdelad statistik
- Mål och indikatorer ska ha jämställdhets-, icke-diskriminerings- och tillgänglighetsperspektiv
- Aktiviteterna ska främja jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet i enlighet med analys, mål, och indikatorer
- Projektet ska följa upp att jämställdhets-, icke-diskriminerings- och tillgänglighetsmålen nås
- I denna utlysning är det möjligt att välja att även arbeta med hållbar utveckling

Projektet ska bedrivas enligt standarden för jämställdhetsintegrering. Läs mer på <http://www.esf.se/sv/Vara-fonder/Socialfonden1/Overgripande-information-om-socialfondsprogrammet/Horisontella-kriterier/>.

Utvärdering

Alla insatser som finansieras av medel från Europeiska socialfonden ska följas upp och utvärderas. Utvärderare ska i första hand avropas från Svenska ESF-rådets ramavtal. Ifall detta inte är möjligt får utvärderare upphandlas individuellt i enlighet med de krav som Svenska ESF-rådet ställer på utvärderare.

Ansökan bör översiktligt beskriva:

- Hur utvärderingen och dess resultat ska användas, bidra till genomförandet av projektet och stärka utvecklingsarbetet i projektet och hos relevanta mottagare
- Hur ska uppföljnings- och utvärderingsaktiviteterna bidra till att stärka möjligheterna för att projektresultaten får avsett genomslag
- Vilka resurser är avsatta för uppföljning och utvärdering samt återföring av resultat

Läs mer om utvärdering på

<http://www.esf.se/sv/Vara-fonder/Socialfonden1/Genomfora/Hur-ska-mitt-projekt-utvarderas/>.

Transnationellt samarbete

Projekt i denna utlysning har möjlighet att arbeta med transnationellt samarbete. Samarbeten inom ramen för projektet ska ha en tydlig koppling till projektets syfte och mål.

De projekt som genomförs i Småland och Öarna med koppling till Östersjöstrategin kan vara särskilt intressanta att utbyta erfarenheter med.

Budget

I denna utlysning tillämpas Svenska ESF-rådets enhetslönekostnader och förenklingsåtgärder. För information om budgetering se <http://www.esf.se/sv/Vara-fonder/Socialfonden1/Projektekonomi/Budgetmallar/> samt www.esf.se/projektekonomi.

Projekt i denna utlysning använder en schablon på 40 procent för att täcka alla andra kostnader i projektet med undantag av enhetskostnader för anställd personal, deltagarersättning och lönekostnader under Bidrag i annat än pengar.

Observera att avslutningsfasen i Projektrummet budgeteras som en del av genomförandefasen.

Kostnadseffektivitet och lagen om offentlig upphandling (LOU)

Samtliga stödsökanden ska vid köp av varor och tjänster verka för att kostnadseffektivitet uppnås. Stödsökande som är upphandlande enheter enligt LOU ska även tillämpa denna lag inom projektverksamheten.

Stödsökande i den ideella och privata sektorn är normalt inte berörda av LOU. Här krävs istället att köp av varor och tjänster ska utsättas för konkurrens och att principerna om likvärdighet, icke diskriminering, öppenhet, ömsesidigt godkännande samt proportionalitet beaktas så att kostnadseffektivitet uppnås.

Statsstöd

Ekonomiskt stöd från Europeiska socialfonden omfattas av EU:s regler om statsstöd. Möjlighet att lämna ekonomiskt stöd till näringslivet regleras av artiklarna 107-109 i Fördraget

Beslutsdatum
2019-01-14
Diarienummer
2019/00026

om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och Förordning (2015:61) om statligt stöd inom det nationella socialfondsprogrammet.

Om stödsökande och någon eller några av stödmottagarna i projektet, vilken/vilka bedriver en ekonomisk verksamhet, mottagit statsstöd i enlighet med artiklarna 107-109 i EUF-fördraget eller stöd av mindre betydelse under innevarande och de två närmaste beskattningsåren ska sökanden lämna en skriftlig redogörelse eller redogörelse i elektronisk form för mottagna statsstöd.

Förutsättningar för projektens genomförande

Projektet kan pågå som längst i 34 månader med start den 1 september 2019. Projektet avslutas senast den 30 juni 2022. Svenska ESF-rådet kan besluta om förlängning av projekttiden och projektfaser vid behov.

Socialfondsprojekt omfattas av tre faser:

- Analys och planeringsfas
- Genomförandefas
- Avslutningsfas

En ansökan görs för hela projektperioden. Av ansökan ska det tydligt framgå hur lång respektive fas kommer att vara.

Analys och planeringsfas

Denna fas ska pågå som minst i tre månader och som längst i sex månader. Analys och planeringsfasen avser den övergripande planeringen i projektet och ska resultera i:

- Fördjupad problemanalys och omvärldsanalys, som innehåller analyser av jämställdhet, tillgänglighet och likabehandling
- Exakt antal deltagare
- Uppdaterad förändringsteori
- Specifierad tids- och aktivitetsplan (genomförandeplan)
- Utvärderingsplan
- Fördjupad beskrivning av hur horisontella principer säkras i projektets verksamhet
- En detaljerad implementeringsplan samt spridningsplan av de uppnådda resultaten
- Fastställd och rekryterad projektpersonal samt styrgrupp
- Reviderad budget vid behov

Resultat av analys och planeringsfasen ska redovisas till Svenska ESF-rådet i form av en avstämningsrapport där redovisning av ovanstående punkter ska ingå. Om projektets rapport inte godkänns kan projektet komma att avbrytas.

Genomförandefas

Denna fas kan pågå som längst i 29 månader. Under genomförandefasen ska projektet genomföras utifrån den framtagna aktivitets- och tidsplanen för att uppnå de förväntade resultaten.

Avslutningsfas

Denna fas kan pågå som minst i två månader och som längst i tre månader. Arbetet i avslutningsfasen ska resultera i:

- Färdigställande av slutrapport samt resultatredovisning

- Spridningsaktiviteter

Socialfondens nationella urvalskriterier

Inom Socialfonden finns ett antal nationella urvalskriterier. De nationella urvalskriterierna ingår som ett av bedömningsmomenten i den urvalsmodell som ska tillämpas genomgång av inkomna ansökningar.

Inkomna projektansökningar prövas mot nedanstående urvalskriterier:

- Projektet ska bidra till utlysningens och programmets mål och förväntade resultat
- Projektet ska grunda sig i en problem- och behovsanalys, som inkluderar könsuppdelad statistik
- Av projektansökan ska det framgå hur projektet utgått från målgruppens behov dvs. göra en målgruppsanalys
- Projektägaren ska ha relevant kapacitet och kompetens för att kunna bedriva projektet
- Projektet ska vara väl förankrat och ha säkrat ägarskap och utpekade mottagare för resultat. Av projektansökan ska det framgå hur resultatet kommer att implementeras i ordinarie verksamhet
- Projektet ska involvera relevanta samverkansaktörer för att uppnå projektmålen.
- Projektet och dess resultat ska vara kostnadseffektiva
- Projektet ska uppfylla kraven som ställs vid ansökningstillfället gällande principer för lika möjligheter. För jämställdhet ska även standarden för jämställdhetsintegrering följas
- Projektet och dess resultat ska vara utvärderingsbara. Av projektansökan ska det framgå hur utvärdering och dess resultat ska användas och bidra till genomförandet av projektet

Strukturfondspartnerskapets prioriteringsgrunder

Utlisningen bygger på följande av Strukturfondspartnerskapets prioriteringsgrunder:

- Projektens inriktning ska bidra till målen i respektive regions utvecklingsstrategi
- Projekt som fokuserar på en specifik målgrupp prioriteras
- Projekt som omfattar samverkan mellan flera aktörer, företag och organisationer över kommun- och länsgränser, s.k. samverkansprojekt, prioriteras särskilt inom PO1

Övrigt

Projektrummet

Ansökan ska lämnas in genom Projektrummet:

<https://ansokan.esf.se/login/login.html>.

Bilagor till ansökan

Följande bilagor ska skickas med post eller mailas till en samordnare på regionkontoret i samband med ansökan

- Förändringsteorin för projektet
- Upphandlingsplan och upphandlingspolicy för den sökandes organisation

Beslutsdatum
2019-01-14
Diarienummer
2019/00026

- Missiv/Bekräftelse av ansökan undertecknat av behörig företrädare
- Delegationsordning som beskriver personers rättigheter att företräda den sökande organisationen

Viktiga dokument

- Socialfondsprogrammet 2014-2020
- Regionala handlingsplan för Europeiska socialfonden 2014-2020, Småland och Öarna
- Socioekonomisk analys Småland med Öarna (ESF)
- OECD Territorial Reviews Småland - Blekinge
- Handledning till budgetmall
- Standard till jämställdhetsintegrering och tillgänglighet

Ovanstående dokumenten finns på vår hemsida www.esf.se/sv/Min-region/Smaland--Oarna/.

På www.esf.se/projektekonomi finns ytterligare information om budget och redovisning.

Regionala utvecklingsstrategier för: Region Jönköpings län, Region Kronoberg, Regionförbundet i Kalmar län och Region Gotland finns på respektive regions hemsida.

För mer information kontakta oss gärna

- Karl Selleby, bitr. regionansvarig, 036-34 57 35
- Holger Brügel, samordnare, 036-34 57 38
- Dina Friis, samordnare, 036-34 57 41
- Albert Söderlind, ekonom, 036-34 57 42
- Hans Palm, ekonom, 036-34 57 34